

DISPUTATIO INAUGVRALIS

216.

De

1628, 11
XXXX

IVRE PATRO-
NATVS ECCLESIA-
STICO, TEMPORIBVS
MAXIME NOSTRIS AC
commodata,

24

QVAM

Divina favente gratia & clementia,

DECRETO NOBILISSIMÆ ET AMPLIS-
simæ in florentissima Argentoratensi
facultatis Juridicæ,

PRO SVMMIS IN VTROQVE IVRE PRIVILE-
giis & honoribus DOCTORALIBUS ritè
obtinendis

Discutiendam proponit

DIETERICH HEVCHELIN NEOBVRO-
PALATINUS.

ARGENTORATI,

Excudebat PAULUS LEDERTZ,
M. DC. XXVIII.

7-23

1710
1711
1712

DISPUTATIO INAVOVRALIS

DE

FAVRE PATRO

NATVS ECCLISIA

SACR. O. TEMPORIBVS

MAXIME NOSTRIS AC

CONVICTIS

Q. V. A. M.

DECRETO MORISSIMO ET AMPLIS

PRO STIMIS IN PROPO. V. A. M. PRINCE

DIETERICHEVCHEN IN HOBVRO

ANNO TORATI

Excusor Patris Lectoris

M. D. C. C. C. C.

Σύγρ. Οὐδ.

DE JURE PATRONA- TVS ECCLESIASTICO.

THESIS I.

Uris patronatus usus quàm sit necessarius, *usus juris*
quamque frequens, nemo est qui nesciat: quippe cum *patrona-*
Ecclesiarum constructionem & dotationem maximè *tus:*
promoveat, patronorum quoque jus firmiter tueatur.

Hac inducti cum frequentia, tum necessitate, statui-
mus præsentia de Jure patronatus Ecclesiastico, eius causis, effectis,
subiectis, adiunctis &c. disputationis loco proponere, observato
ordine & modo decenti.

2. Ne autem in ipso disputationis limine *ὀμωνυμία* vocabu- *Explicatio*
li prætermiſſa errorem gignat, paucis illam explicabimus. In jure *ὀμωνυμίας*
civili duplicem habet significationem, 1. Sumitur pro Domino
servum manumittente, ex qua manumissione Jus patronatus ori-
tur, quod quale sit à Dd. latè explicatur in *ff. & C. tit. de iur. patr.*
2. PATRONI dicuntur causarum advocati & defensores, ut est
text. in *l. rem novam. 14. §. patroni. i. C. de jud.* quo sensu etiam sæ-
piùs apud Latinos authores usurpatum legimus, ut apud Cic. pro S.
Roscio. His de causis ego huic causæ patronus extiti. In jure Can.
similiter duabus significationibus scriptum invenimus. 1. in cap.
dilectæ 14. de excess. prel. PRO SUPERIORE in aliquo collegio:
ut abbate, prælato vel etiam abbatissa. 2. In tit. de jure patr. quæ
significatio est huius loci propria, & subiectum circa quod.

Historiæ vocabulum PATRONUS accipiunt pro eo, qui ci-
vitates, nationes, insulasvè in fidem suscepit defendendas, quo
A 2 modo

7 23

modo familia Marcellorum patrona fuit Insula Sicilia. Et hodie in terris Imperii civitates imperiales pleraque, præsertim minores, suos habent patronos & defensores. Schurz und Schirms. Heren. Gail. 2. Obs. 54. per tot.

*Definitio
æa qd n.*

3. Sic ergo explicata homonymia bene sequitur definitio. Circa quam dandam maxima est Doctorum, ut semper fieri consuevit, pugna, alio alium corrigente, carpente, & definitionem ut inconvenientem pronunciante. Definitionem Hostiensis, quâ dicit, Jus patronatus esse potestatem præsentandi institutum ad beneficium simplex & vacans, rejiciunt Joh. Andr. & Dom. Cardin. ex hoc, quod non exemplificet totam quidditatem & substantiam definiti, ut latius exponit Rochus de Curte in eleg. suo tr. de Iure Parr. in pr. num. 1. Eandem subit fortunam definitio Goffredi talis: Jus patronatus est autoritas sive potestas providendi Ecclesiæ, proveniens ex beneficiis ante consecrationem ipsi Ecclesiæ collatis. Carpunt enim prædicti Dd. verbum providendi, & verbum ex beneficiis. Unica illa transit sine insigniori quapiam reprehensione, quam habet Sebast. Medic. in tract. def. 56. & sequitur Tholos. in syntag. l. 17. cap. 4. num. 1. videlicet, quod sit jus honorificum, onerosum & utile, competens alicui in Ecclesia, pro eo, quod de diæcesani consensu Ecclesiam fundavit, construxit, vel dotavit ipse, vel is à quo causam habet, solus vel cum alio concurrente.

*Differt ab
Electione.*

4. Et quò ad ulteriora aditum planiorem faciamus, paucis trademus, in quibus potissimum Jus patr. ab Electione, institutione, confirmatione, postulatione, & nominatione differat.

I. AB ELECTIONE differt ratione beneficiorum, quod hæc est alicuius personæ ad dignitatem vel fraternam societatem idoneæ, servata forma canonicè facta vocatio. Et locum habet semper in collegialibus Ecclesiis & beneficiis, in quibus Jus patronatus haberi nequit, quemadmodum in simplicibus beneficiis. c. Messana. 56. de elect. Atque hoc verum est, quoad præsentationem rectoris Ecclesiæ collegiatæ, ubi tamen patroni circa jam factam electionem non indecenter postulatur assensus c. sacrosanctas. cod. non quoad honores & similia, item quoad alia beneficia, ut not. Abb. in cap. cum

*Quæ Eccle-
sia dicatur
collegiata
vel simplex
explicat
Tholos. tr.
de benef.
Eccles. c. 11.
num. 14.*

ciam Ecclesia Vulterana 31. d. r. Et bene notandum, quod in Ecclesia collegiata patronus nunquam possit acquirere jus eligendi consuetudine contraria, quia illa dici debet potius corruptela. *d. c. Mesfana.*

2. Differt ab **INSTITUTIONE**, ut prius & posterius. *Institutio-
ne.* Institutio enim est presentati à patrono confirmatio facta per Episcopum. Institutio ergo est presentationis q. complementum, & perfectio in hoc, quod presentatus à patrono tum demum potest administrare sacra, si institutio facta fuit.

3. Differt à **CONFIRMATIONE** ratione beneficiorum. *Confirmatio-
ne.* Confirmatio enim est electionis prius factæ corroboratio à competente facta. de qua latè Host. *in sum. de confirm. util. vel inut.* Breviter, quod electio est in beneficiis collegiatis, id jus patronatus in simplicibus: Et quod institutio in simplicibus, id confirmatio in collegiatis.

4. Differt à **COLLATIONE** Ecclesiæ vel patronatæ, vel non patronatæ. *Collatio-
ne.* Collatio namque locum habet in non patronatæ, presentatio verò in patronatæ. Est enim collatio libera beneficiorum concessio, quæ fit ab Episcopo in Ecclesia libera, vi suæ diæceseos, quæ regulariter Episcopo competit in omnibus Ecclesiis in suo territorio positis. *c. omnes basilica. 16. quest. 7. Tholof. de Benef. Ecclesiast. cap. 39.*

5. A **POSTULATIONE** differt ratione personarum, quibus beneficia conferenda sunt. *Postulatio-
ne.* Nam postulatio est alicuius personæ, quæ eligi prohibetur, non propter vitium perpetuum, sed propter defectum qualitatis, qui tamen postulatum non omnino inhabilem reddit, concors & canonica, à capitulo petitio. Est ergo postulatio gradus quidam & accessus ad electionem beneficii ipsam, quæ habilitatur postulatus ad eligendum, ut ipsi quasi spes quædam fiat certa de electione. Pro faciliori captu similia ponam duo, unum ex Jure civ. alterum ex feud. In jure civili simile est in **SPONSALIBUS** ab impubere celebratis. in *l. sponsalibus 14. ff. de spons.* Nam sicuti impubes nuptias contrahere prohibetur propter immaturam ætatem, in *pr. Inst. de Nupt.* sponsalia tamen celebrare non prohibetur, quibus de futuris nuptiis certior redditur. Ita minor triginta annis, quamvis ad Episcopalem dignitatem promovendus & eligendus.

7 23

gendus non fit. *c. cum in cunctis in pr. de elect.* postulari tamen potest, non obstante aetate minori. Inst. Can. *de postul. §. sciendum* 2. In iure feudali similis est spes facta alicui a domino feudi sibi aperiendi. *Mit der Anwartsung eines Lehens. de qua est text. in c. Moribus. si de feud. defunct. Guil. 1. obs. 55. n. 2.* Quod tamen non est intelligendum, quasi ex postulatione jus acquiratur postulato petendi beneficium, prout illud habet, qui sponsalia celebravit. beneficia enim non vacantia promitti non debent. *c. 2. de concess. prebend.*

*Vid. c. Apo-
stolica. 8.
quæst. 1.*

*Nominati-
one.*

6. Differt à NOMINATIONE, multitudine personarum presentandarum. Nam qui jus presentandi habet, ille unicum saltem presentare potest una vice: qui verò jus nominandi, duos, tres aut plures presentare potest, ex quibus deinde liberum est Episcopo, uni gratificari. Hinc nominatio est duorum, trium vel plurium, ut idoneorum, electionis causa expressio. Tholos. in Synt. l. 17. cap. 12. num. 4. Quale jus habent status Imperii in constitutione Assessorum Cam. Imp. Nam ibi postquam unus desit esse assessor, status vel circulus Imperii, cuius assessor officium deposuit, duos aut tres alios idoneos nominare debet, ex quibus deinde Judex & Assessores unum eligunt. *Ord. Cam. p. 1. t. 4. §. Wo auch.* Valde affinis est

*Ordinatio.
ne.*

institutioni & confirmationi ORDINATIO, quæ plerunque cum institutione coniuncta est, quando scilicet per preces solennes & manuum impositionem publicum ministerii munus examinatis & dignis committitur. Quæ an necessaria sit, an vero adiaphora & indifferens, vid. apud Theolog. *sub tit. de Ministr. Eccles.* ubi contra Pontificios, & imprimis Bellarminum disputant.

5. Ut verò ordo aliquis sit subsequendum. 1. trademus modos acquirendi, ubi simul de persona acquirentis agetur. 2. Opera, honores, & utilitates Juris patronatus, ubi de adiunctis. 3. Modos amittendi, vel in perpetuum, vel pro una vice. 4. Usum forensem.

*Modi ac-
quirendi
Fundatio.*

6. Primò igitur de MODIS ACQUIRENDI, qui varii sunt & diversi. Inter quos primus est FUNDATIO, cum quis fundum & locum, ubi ædificata est Ecclesia, concessit & assignavit. *c. nobis 25. vers. pro fundatione h. t. Guil. Redoa. de Simon. ment. c. 28.*

*Exstructio,
ubi requi-
ritur.*

num. 4. Secundus est EXSTRUCTIO. h. e. cum quis suis sumptibus Ecclesiam ædificari curavit. *c. nobis 25. in pr. h. t.* Ubi requiritur

I. REL.

I. RELIGIO ÆDIFICANTIS ORTHODOXA. Paganus, enim Turca, Judæus, hæreticus, & qui à fide separatus est, privilegiis Christianorum non utitur, *l. quicumque 8. §. Vniuersi 3. C. de heret.* Hæretici uniuersi non Ecclesias, non monasteria sibi construunt, ne quod in gloriam DEI cœptum est, id ad nominis eius profanationem vertatur. *N. 67. c. 1. in fin.* 2. **DIÆCESANI** **CONSENSUS** d. c. nobis. *Ioh. de Selv. de benef. quest. 6. n. 14. part. 1.* Nemo enim Ecclesiam ædificet, antequam Episcopus civitatis veniat, publicè atrium designet, ibidemq; crucem figat, & ante præfinit, qui ædificare vult, quid ad luminaria, & ad custodiam, & ad stipendia ministrorum conferre velit. *c. nemo 11. dist. 1. de Consecr. §. sacra 8. Inst. de rer. divis. N. 67. per duo cap. prior.* ubi etiam hæc allegatur causa, ne videlicet speluncæ illicitæ, & non orthodoxæ Ecclesiæ ædificentur. *D. N. c. 1. in fin.*

Religio ædificantis orthodoxa. An illegitimi jus patronatus obtinere possint, vid. apud Gab. Pale. & lib. de Natis. c. 58. num. 8. Diæcesani consensus.

7. Prædicta observanda sunt in terris pontificiæ Religionis addictis, ubi non consensus principis territorii, des Landes Fürsten vnd Oberherren, sed Episcopi requiritur. *per jur. alleg.* Hodie post sancitam pacem religiosam, & suspensam jurisdictionem Clericorum Ecclesiasticam, quoad territoria Augustanæ confessioni mancipata, si cui ex Lutheranis, ut vocant, qui S. R. J. mediatè subiectus est, animus sit domum orationis ex ædificare, principem territorii adeat, & de consensu ad ædificium impertiendo supplicet, quo impetrato liberè opus aggrediatur. Sed quæstionis hic est, An in eiusmodi casu patronus etiam instituendi jus habeat, an verò illud ad principem loci pertineat? Ad quod dubium pro tenui facultate respondeo, pertinere jus instituendi ad principem, sic ut debeat patronus præsentatum ad consistorium, vel superattendentem remittere, à quo examinetur & ordinetur. Huius assertionis rationem deduco 1. ex eo, quod eius est institutio, cuius datio consensus. Atqui in hoc casu principis est consensus. E. & institutio. Et ita observari locis in plerisque patet ex Ecclesiarum ordinationibus. Kirchen Ordnungen. quarum quædam etiam hoc statuunt procedere in Jure patronatus stante adhuc Papatu acquisito. *Neuburg. Kirchen Ordnung. tit. Von dem Predigamt/ §. Zum andern/ wie wol wir. Hessische Kirchen Ordnung/ sub tit. Von annehmung vnd beyraubung der Prædicanten.* quam transcripsit *Reinköng. l. 3. cl. 1.*

7 23

cl. 1. de Regim. Eccles. c. 9. num. 57. Secundo probatur ex eo, quod vi transactionis Pallaviensis de Anno 55. examinatio & institutio, ut pote species Jurisdic. Ecclesiastica, (quod expressis verbis dicitur in alleg. ord. Hastia. §. Jedoch diweil. &c.) in principes loci & territorii sunt translata, Episcopis verò adempta. Sin verò aliquis immediatè subiectus est; & Ecclesiam extruere cogitat, nullius consensu opus habet, sed illud suo jure facere potest, in tantum, ut etiam instituendi jus habeat. Quamvis etiam immediatè Imp. subiecti futurum Ecclesie ministrum ad proximum ministerium & collegium Ecclesiasticum remittant examinandum & ordinandum, illi præsertim qui vel unicam saltem Ecclesiam sub sua jurisdictione habeant. welche nicht mehr als eine Pfarri zubestellen haben/ quod tamen nullum jus collegio tribuit, sed liberum est cuique suos eò remittere. quò volet, cum sit actus meræ facultatis.

8. Et hic consensus est expressus: qui quanquam in ædificanda Ecclesia requiratur, semper tamen ubi apparet, quod Ecclesia habet campanile, vel alia Ecclesie signa, præsumitur auctoritas & consensus Episcopi intervenisse. *selv. d. quest. 6. num. 49. & 50. per jur. ibid. allegat.* præsertim quando constat scivisse Episcopum, id quod actum est, & nullam habuisse causam ad contradicendum. *c. nullus 17. h. t.* Nisi enim iusta contradicendi causa subsit, ad consensum compelli potest. *d. c. nullus.*

Dotatio.

9. Tertius acquirendi modus est DOTATIO. Quæ fieri debet ab ipso extractore & ædificatore Ecclesie: (quanquam & ab alio fieri possit,) qui enim Ecclesiam aggreditur ædificare, ipso facto videtur se obligare ad eam dotandam, non aliter, quam pater generans filiam *c. pia mentis 16. quest. 7. c. nemo 51. dist. 1. de Consecr. c. cum situr 8. de Consecr. Eccles. vel alt.* Quo etiam cap. 8. utitur Paulus de Citadinis in tract. suo de Jur. Patron. caus. acquir. secund. quest. 7. num. 34. contr. gl. ad d. c. pia mentis. quod ob favorem Ecclesiarum etiam post consecrationem possit dotari, ad hoc, ut ius patronatus acquiratur, retrotrahendo videlicet dotationem ad illud tempus primum, perinde ac si ab initio facta fuisset ante consecrationem. *Tholos. tract. de benef. Eccles. c. 17. num. 4.* Nec obstat, quod *l. servitutes 14. in fin.* dicit: Servitutes per loca religiosa nulli deberi: hic enim non constituitur servitus nova, quæ rem sacram aut

ant religiosam profanet, eiusque conditionem deteriore reddat, multò minus ipsi adverteretur, aut contraria sit, quod adducit *gl. ibid. pro fund. part. negat.*

10. Et cum Dotatio ad substantialia Ecclesiæ referatur, quã à non esse ad esse producitur; (sano tamen loquendi sensu) Episcopus sanè in constructione novæ Ecclesiæ maximè providere debet, ut bona fundatoris aut ædificatoris ad dotationem quoque sufficiant, ne si idoneam pro dote cautionem exigere omittat, vel sine dote Ecclesiam consecret, ipse eam dotare teneatur, sicut tenetur providere illi, quem ordinavit sine titulo. *c. Episcopus 4. de prob. & dign. gl. ad c. 8. de consecr. Eccles.* Quod tamen verum dicit esse ibidem *gl. 1. dum modo fiat sine læsione Ecclesiæ, cui Episcopus præest, ne delictum personæ in damnum Ecclesiæ convertatur. c. si episcopum 16. quest. 6. 2. facultates fundatoris prius sint excusæ, nec sufficientes ad dotandum inventæ. aliàs enim ad dotationem ipse cogitur. c. pia mentis 16. quest. 7. Ut & hæres eius, qui fundavit. voti namque obligationem ad hæredem transire constat. l. 2. in fin. l. 9. ff. de pollicit. Tholos. de benef. Eccles. c. 15. n. 3. ubi latè de Ecclesiærum dote.*

11. Atque hi tres acquirendi modi, vel in unam concurrunt personam, quod unus idemque & fundat, & ædificat, & dotat: quo casu & sibi soli jus Patronatus acquirit: vel sunt in diversis personis. Cùm absurdum non sit, unius Ecclesiæ plures esse patronos, si videlicet plures sufficienter eum dotaverint, aut unus fundaverit, alius ædificaverit, tertius verò dotaverit; quomodo etiam iis omnibus jus patronatus æqualiter competit, non observato eo, quod unus parum posuit in dote constituenda, alius multum, dum modo de his fuerit, qui aliquid posuerunt in dote constituenda, ut loquitur Innocent. pater veritatis, in *c. perlatum. 1. n. 2. & seqq. h. r.* Ubi simul addit, quod ratione dignitatis & maioris dotis fieri possit, ut unus patronorum duas habeat voces vel plures in præsentatione. Et si plures sunt patroni, super tali jure inter se convenire possunt, ut alternis vicibus præsentent. *Cl. plures 2. h. r.* quæ conventio realis est, non personalis, ut etiam ad hæredes & successores transferatur.

12. Quartus acquirendi modus est **VENDITIO CUM UNIBERSITATE** *Venditio cum universitate.*

27 23

VERSITATE. Cum enim jus sit non merè temporale, sed spiritua-
libus adnexum, *c. de jure 16. eod.* & propterea ipsum etiam cen-
atur esse spirituale. *l. que religiosis. 43. ff. de R. V.* quia mixtum se-
quitur naturam simplicis dignioris. *Guil. 1. Obs. 38. n. 7.* per se vendi
non potest. *l. & liberi 4. ff. de contr. empt. gl. ad cl. c. 16. c. cum se-
culum. 13. h. t.* Quod si emitur vel venditur specialiter, simonia est,
& debet emptor tali jure empto spoliari, ecclesia verò efficitur libe-
ra. *Innoc. in c. quia clerici 6. d. t.* & sic excutiendo jugum patro-
natus, erit patrona sui ipsius effecta. *Guil. Redo. de simon. ment. p. 3. c.
13. num. 8. & seqq.* Ubi pluribus examinat modum faciendæ vendi-
tionis, quem hic refero. Et quod dictum est, jus patronatus per u-
niversitatem transferri, ampliatur procedere eo casu, ut si consistat
in aliqua universitate temporalium, & universitas transeat solùm,
quoad dominium utile, etiam jus patronatus transte, nisi speciali-
ter sit exemptum. *c. ex literis. 7. cum gl. ibid. h. t. Sichard. conf. feud.
ult. ubi loquitur in terminis.*

Succesio.

13. Sextò acquiritur Successione vel testamentaria vel
ab intestato, hæredibus suis & extraneis, masculis & feminis,
argum. c. perlatum 1. h. t. c. filiis. 16. quest. 7. qui omnes coniunctim
pro una habentur persona, in stirpesque succedunt, non in capita
Cl. fin. h. t. Quia enim res simplex est & indivisibilis, ad quemlibet
hæredum, etiam ex inæqualibus partibus in solidum transit, quoad
omnem eius effectum, honorem putà, onus & emolumentum, præ-
terquam quoad præsentationem, quæ ita est apud omnes simili,
quia apud nullum singulariter. *Innoc. in c. perlatum. 1. num. 2. & 3.*
Non tamen hæredibus est concessum, in patronatis Ecclesiis à præ-
cessoribus institutos absq; causa deponere. absurdum enim vide-
tur, ut ad singulas patronorum secundum humanam conditionem
mutationes, Ecclesiarum ordinationes mutantur. verba sunt *c. que-
rimoniam. 9. h. t. Vid. Covarr. variar. resol. lib. 2. cap. 18. num.
6. & seqq.*

*Q. An pos-
sit legari*

14. Circa successionem non incongruè quaritur, An jus
patronatus possit legari? Pro affirmativa videtur facere, quod
quia de eo possumus testari. E. etiam illud legare. eadem enim ra-
tio est principalis, quæ accessorii, & legatum sequela testamenti.

Sed

225
Sed non obſtate hoc negativa verior eſt, videlicet, quod non poſſit legari, niſi de conſenſu Epifcopi, aut Pontificis. Cum enim legatum modus ſit ſingularis, quo Jus patronatus acquiri non poteſt. *Ioan. Dilectus de art. teſtand. caut. 67.* teſtatori jus patronatus legaturo ſuadet, ut cautus ſit in obtinendo Epifcopi conſenſu prius, quam leget, ne eo mortuo tale legatum inutile ſit & nullum. Hoc tamen addit, quod conſenſus Epifcopi etiam impetrari poſſit, poſt teſtamentum conditum, & vivente adhuc teſtatore. *c. ſuggeſtum 2. argum. c. cura 11. h. 1.* Poteſt etiam hoc modo ſuſtineri legatum, ſi relictum ſit ſub conditione, ſi Epifcopus conſenſerit. *Dilectus d. l. caut. 69. in fin.*

15. Septimò acquiritur DONATIONE, cuius conſideratio reſpectu duplicis donatarii duplex eſt. Aut enim donatur laico, aut Eccleſiaſtico. Si laico, donatur cum conſenſu Epifcopi. *c. ex inſinuatione. 14. h. 1.* ut ſcilicet ipſe Epifcopus videat, an expediat Eccleſia mutare patronum. Nam ſi vellet Jus patronatus donare potentiore ſeu tyranno, tunc Epifcopus non debet conſentire. *Ioan. de Selv. de benef. part. 1. quaſt. 5. num. 15.* Qui aliàs cogi poteſt ad conſentiendum per Archiepiſcopum, ſi nulla ſubſit cauſa diſſenſus. *Panor. in c. nullus. 13. h. 1.* Si verò Eccleſiaſtico fiat donatio, intuitu Eccleſia Epifcopi conſenſus non requiritur, quia clerici ſi terminos excedunt, facilius corrigi poſſunt per Epifcopum, quam laici, quam diverſitatis rationem aſſignat Paulus de Citad. *de Iure Patron. part. 9. num. 10. in fin.* De non neceſſario conſenſu in donatione Eccleſiaſtico facta textus eſt. *in c. 61. laicus c. de 1. Patr. 116.*

16. Circa PRÆSCRIPTIONEM maxima eſt Doctorum omniſſio diſſenſio. Pro qua feliciter ſolvenda ſequentes pono conſcriptiones. 1. In Eccleſia libera jus patronatus præſcribi non poteſt, niſi annis quadraginta, accedente bona fide & juſto titulo, *c. ſi diligenti 17. de præſcr. Innoc. in d. c. 17. ad verb. titulus. & gl. ibid. ad verbum:* Juſtus titulus. ſine titulo tanto tempore, cuius non extat memoria. *c. 1. de præſcr. in 6.* 2. In patronata Eccleſia præſcribitur Jus patronatus annis X. vel XX. pro ut reliqua jura. Non enim per talem præſcriptionem conditio Eccleſiaſtae fit deterior, ſed patroni prioris, qui excluditur ab illo iure,

B 2 per

per prescriptionem alterius. *Balb. de pras. part. i. part. 5. princip. quest. 9. num. 4.* Et acquiritur possessio Jur. Patr. per unicum solummodo presentandi actum, ut est apud *Guil. de Bened. ad c. Raynutius. de testament. super verbo. Et uxorem nomine. decis. i. num. 25.* ubi etiam ulterius progreditur dicendo, quod, quia semper presumatur, beneficia suos habere fundatores & dotatores, etiam contra Ecclesiam liberam à laico Jus patronatus acquiritur, per unicum actum, etiamsi aliter non probet. in quo tamen ipsi non consentio. per *ca. omnes basilica 16. quest. 7.* Addenda est 3. quod patronus compatronum suum, vel ipsa Ecclesia, aut Episcopus patronum à Jure Patr. excludere possit, per prohibitionem, accedente patientia compatroni, & legitimo temporis curriculo, pro ut illud in servitutibus observatur negativis. Hanc prescriptionis materiam per aliquot pag. & conclus. latè prosequuntur *Covarr. ad Reg. possessor mala fidei. in 6. §. decim. p. t. & Balb. d. loc.*

An jus patronatus permutatione possit acquiri vid. *Guid. Pap. decis. 374.* Item, an jus patronatus competens primogenito, transeat in emptorem. vid. apud *Tiraq. tract. de primog. fol. 447.* Ubi plures de hac materia enucleat quaestiones. it. ad l. si unquam C. de revoc. donat.

Effecta.

Onus.

Honor qui maximus est in Presentatione.

17. His modis iure patronatus acquisito, transeunt etiam in acquirentem iuris patronatus adiuncta: quae potius effecta vocabis. Onera videlicet, honores & emolumenta. ONUS praecipuum consistit in hoc, quod patronus pro Ecclesia patronata sollicitudinem gerere, ab omnibus oppressionibus illam pro posse defendere, & procurare debet, ne bona eius dilapidentur. *c. filius 16. quest. 7. Innoc. in rubr. h. t. c. quicumq. 16. quest. 7.* HONOR consistit in tribus. 1. In PROCESSIONE, quae debetur patrono in Ecclesia patronata *c. nobis 25. h. t.* 2. In SEPULTURA, quae patrono honestior praeter aliis concedenda. 3. Potissimum in PRESENTATIONE, de qua paulò fusiùs. Praesentatio autem nihil aliud est, quam nominatio facta à patrono instituendi ad beneficium vacans. Ubi considerandum, quale vacet beneficium, ut secundum eius qualitatem persona sufficiens & idonea.

nea presentetur. *c. grave 29. de prob. c. relatum 3. in fin. de concess. prob.* Idoneitas autem consistit I. In legitimis natalibus. Cum enim Ecclesie honestas maxime deformetur ex eo, quod non legitime nati, ad dignitates, personatus, & alia beneficia, curam animarum habentia, promoventur, PP. GREGORIUS IX. *in c. fin. de fil. presb.* districtius inhiuit, ut predictis personis, a dignitatibus, personatibus & huiusmodi beneficiis amotis, ea personis legitime natis conferantur. *c. ut filii. i. cl. t. cum seqq. aliq. Tholos. de benef. Eccles. c. 35. per t. Gabriel. Palaorus. S. R. E. Card. lib. de nobis spurisq. filii c. 57. & seqq.*

Nihil tamen prohibet, quin pro diversitate beneficiorum vel Papa, vel Episcopus, ob insignem morum honestatem, & literarum scientiam, unde maxima ad Ecclesias proventura sit utilitas, accedente insuper aliorum legitime natorum idoneorum penuria, dispensare non possit. *t. r. de filii presb. in 6.* Ubi notandum, dispensationem natalium pro beneficiis obtinendis expressè fieri debere in ordinatione, non enim inducitur ex collatione simpliciter facta. *gl. ad c. un. in verb. dispensare, de atar. & qual. presb. in 6.* Et dispensatio fieri debet ab eo, qui super hoc potestatem haberit. *c. fraternitati 2. de schism.*

18. 2. Constitit idoneitas in ætate legitima coniuncta cum scientia literarum, & gravitate morum. *c. grave 29. de prob. c. cum in cunctis 7. in pr. de elect.* Indecorum enim est, ut hi debeant Ecclesias regere, qui non noverunt gubernare seipso, cum ad Ecclesiarum regimen tales admittendæ sint personæ, quæ discretione præmineant, & morum præfulgeant honestate. *c. indecorum 3. de atar. & qual. presb. cum c. seq.* Ut verò sunt varii beneficiorum gradus, quorum unus altero dignitate præstantior: ita & ætas præficiendorum non una est & eadem. In genere, nullius Ecclesie regimen minoribus XIV. concedatur. *d. c. indecorum.* quanquam non minus etiam hac in parte dispensari possit, prout talis casus ponitur in *c. ex ratione 2. de atar. & qual.* ubi pueris, qui sunt intra decennium constituti, Ecclesie fuerunt concessæ, quæ tamen non per laicos, sed clericos disponebantur usque ad ætatem iustam. *t. r. de atar. & qual.*

B 2 Quod.

27 23

Quod attinet ad LITERARUM INSCITIAM, notandum est, illam non solum ob stare presentando & instituendo, sed etiam (si ita enormis sit) jam promotu deicere. *c. fin. de arat. & qual.* Ubi Episcopus Grammatices ignarus ab administratione Ecclesie penitus fuit remotus. Scientia tamen in quibusdam beneficiis maior, in aliis minor exigitur, in omnibus sufficiens esse debet oneri & dignitati, ad quam quis promovendus est. Etsi enim desideranda sit eminens scientia, competens tamen toleranda. *c. nisi cum pridem 10. §. pro defectu. de renunc.*

19. MORES PRÆSENTANDI sint irreprehensibiles, sine crimine, ex quo scandalum possit oriri, ut sunt rei adulterii, periurii, homicidii, falsi testimonii, &c. quæ crimina proposita, si ordine judiciario comprobata, vel aliis notoria fuerint, prohibent ordines sacros accipere, vel in acceptis administrare, *c. fin. de temp. ordinat. Nov. 127. c. 11.* Generaliter quamvis infames ad beneficia non possint vocari *c. inter dilectos 11. de excess. prob.* cum infamibus portæ dignitatum non pateant. *reg. infamibus 87. de R. l. in 6.* tamen infamia superveniens non semper privat dignitate infamatum, nisi interveniat sententia. Semper autem impedit habere beneficium de novo. *Boer. in addit. ad d. Reg. 87. c. super bis 16. de accusat.* Quia per patientiam multa tolerantur, quæ si in iudicium venirent, reprobandentur. *c. cum jam dudum 18. de prob.*

20. Porro ratione personæ presentandæ memoria tenendum, quod nullus patronorum ad vacantem Ecclesiam, in qua jus patronatus obtinet, se ipsum possit presentare, quantumvis idoneus sit, quibuscunque studiis & meritis juvetur. *c. per nostras 26. h. r. c. cum ad nostram 7. de institut.* Debet enim inter dantem & accipientem personalis esse distinctio. *d. c. 26.* Sed filium suum, aut nepotem bene potest, ut tenet *Chassan. conf. 17. num. 12.* per multa jura ibid. alleg. Quod tamen non procedit in eo, ubi quis emit jus patronatus, ob eam duntaxat causam, ut filium suum presentare possit. *c. quia clerici. 6. de iur. Patr. Laur. Kinch. cent. 3. opin. com. concl. 73.* Simonia enim committeretur.

20. Modi presentandi tres sunt. 1. Ut fiat justo tempore. Quod tempus pro diversitate patronorum etiam variat. Laicis concessi sunt menses ad presentandum quatuor; clericis verò sex. *c. cum de*

de iure patr. in 6. Ratio quare longius clerico, quam laico ad præsentandum conceditur tempus, adducitur à *gl. in d. c. un. quia gravatus in uno, relevari debet in altero. per l. eum qui 30. in pr. ff. de iurej.* Cùm enim laicus habeat privilegium aliud, videlicet, quod possit in præsentatione variare, hoc est, nisi iam præsentatum Episcopus instituerit, mutata voluntate alium possit præsentare, quod clericis indultum non est. Hi enim præsentatione semel facta, amplius variare non possunt, licet ille præsentatus à diæcesano institutus nondum sit. Sed locum hîc habet regula: quod ab initio est voluntatis, id ex post facto fit necessitatis. *l. in commodato 17. §. sic 4. 3. ff. commod.* Ad hoc autem, ut clericus amplius variare nequeat, & præsentatio facta censeatur, requiritur præsentatio instituti corporalis facta diæcesano, nec sufficiunt literæ, in quibus denominatur instituendus. *gl. & Dd. ad d. c. un. h. t. in 6.*

Addite his, quod si contingat, duos esse compatronos, unum laicum, alterum Ecclesiasticum, regulari eo casu ius laici secundùm Ecclesiasticum, per ea quæ tradit *Felin. pro & cõtr. in c. 1. de præscr. argument. 1. si communem 10. in pr. ff. quemad. serv. amitt.* Et hoc procedit etiam de casu, ubi plures sunt patroni laici, unus verò Ecclesiasticus, ut notat *Rocchus de Curt. in verb. ius. n. 24. tract. de tur. Patronat.*

22. Secundus in præsentatione modus est, ut fiat de BENEFICIO VACANTE. Concessio enim, quæ de re non vacante facta est, de iure nullius esse potest momenti. *c. illud. 8. h. t.* Tertius modus est, ut fiat GRATIS, non interveniente pretio aut munere. *c. ordinationes. 1. quest. 1. ne simonia totum infirmet actum. c. per suas 37. cum duob. seqq. de simon. taliter etiam exacta duplicata restituenda. c. audivimus. 41. ibid. Tholos. de benef. Eccles. c. 39.*

23. Probè tamen hîc notandum, quod per solam præsentationem, modo quantumvis legitimo factam, præsentatio ius plenum & tale non acquiratur, ut non requisita Episcopi institutione sibi præsumat, Ecclesiarum administrationem subire. Non enim patronus pleno iure confert, *c. quod autem. 5. c. illud præsumendum 8. & c. relatum 21. h. t.* Sed quod inchoatum est à patrono, ad probati debet à diæcesano, cognoscendo, an persona præsentata ad beneficium vacans idonea sit, & sufficiens, cum ratione morum, tum ratione:

27 23

tionē scientiæ literarum. Nullatenus enim inter Ecclesiasticos habendus est, si quis de manu personæ solius laicæ administrationem Ecclesiæ susceperit. *c. si quis deinceps. 16. quest. 7.* quia huiusmodi personæ non intrant per ostium, verùm aliunde conscendunt, ac per hoc indigni sunt pastoris nomine, vel prærogativa gaudere. Commoniti beneficia resignent, aut nisi hoc fecerint, ab officio & beneficio alieni sunt, segregenturque, constituta etiam in eos laicos excommunicationis pena, per quos Ecclesias obtinent. *c. relatum 21. h. t. c. si quis clericus. 16. quest. 7.* Non tamen exinde sequitur, Episcopum ipse patrono aliquem posse instituire, quia institutio absque consensu patroni facta, ipso iure nulla est. *c. decernimus. 16. quest. 7.* & nullius causa deterior debet fieri ex alieno facto. *l. omnib. mod. 1. in pr. ff. de alien. iud. mur.* Frenum iniecit Ecclesiasticæ huic institutionum iurisdictioni pax Religiosa de Ann. 1555. §. Damit auch obberühre. Ubi communi procerum consensu expressè sancitum est, in constitutionibus ministeriorum, in den Rirthen Bestellungen / omnem omnium Clericorum Jurisd. Eccles. quo ad Ecclesias reformatas, suspensam esse, quod latius explic. *supr. thes. 7.*

Commodū

24. **COMMODOM** juris patronatus summum est in eo, quod patroni eiusque liberi ad inopiam vergentes ali debent ex redditibus Ecclesiæ, *c. quicumque. 16. quest. 7.* habita ratione personarum, facultatumque Ecclesiæ, ut etiam ministri, qui altari servant, de altari vivere possint. *gl. ad d. c. quicumque. 10b. Coras. de benef. cap. 6. num. 7.* Consideratio personarum facit, quod aliis maiora, aliis minora decernuntur alimenta. Rustici enim non vescuntur pane albo, & aliis cibis delicatis, sed cepis, fabis & pane grosso, ut dicit *gl. ad l. servis. 99. in pr. ad verb. cibarius. ff. de leg. 3.* Nobilibus contra maiores assignandi sunt pro alimentis redditus. Alendus est autem patronus, in domo sua, non in Ecclesia, aut domo presbyteri, vel abbatis. *Petr. Rebuff. de cong. port. benef. num. 97.* Sed qua actione patronus ab Ecclesia alimenta petere possit, id apud Dd. non usquequaque expeditum est. Nos omiſſa longiori disputatione pro diversitate casuum diversas dari actiones statuimus. Aut enim tempore ædificationis vel dotationis alimentorum loco certi aliquid est promissum, interveniente stipulatione, tunc datur conditio

dictio certi: aut promissa sunt quidem, sed non certa, tunc actio ex stipulatu competit: aut planè nulla promissa sunt, tunc condictionem ex c. quicumque 16. quest. 7. dari certum est.

25. Occurrit hìc dubium non exiguum. An videlicet alimenta omnibus patronis indifferenter, & quibuscunque modis ad inopiam redactis, sint ab Ecclesia præstanda? Ad quod respondemus, eiusmodi decoctoribus bonorum alimenta non deberi, ne ipsorum vitia aliis obsint, sibi ipsis verò profint. Ratio qua movemur, ducta est à beneficio debitorum moratorio, quod vulgò quinquennales appellant. Istud enim conceditur debitoribus non quibusvis, sed iis tantum, qui vel infortunio, vel aliis casibus maioribus, quibus resistere non potuerunt, solvendo non sunt, quod expressè sancitum est in Const. Imper. de Anno 1548. rubr. Von verborbenen Rauffleuten. ibi. dieweil solche betrüglige / vnd schädliche Handlungen / die sich einem Diebstall wol vergleichen / den gemeinē Nutzen zu nachtheil gereichen / so sezen / ordnen vnd wollen wir / dasß solche Handsterungen vnd Gewerbsleut / so sie fürseliger vnd betrügliger weise &c. Quales sunt, qui alea aut scortationibus bona sua dilapidarunt. l. 3. C. de aleat. & l. 1. C. de natur. lib. de quibus. vid. Azon. in sum. C. h. t. Quod si ergo huiusmodi prodigis, qui ubique malè in jure audiunt, beneficia denegantur saltem temporalia, quibus non debita tolluntur, sed exactiones illorum ad breve duntaxat tempus suspenduntur: multò magis his erit denegandum, qui genio & crapula indulgendo facultates suas profundunt, & ab Ecclesiis aliè desiderant. Sacrilegium profectò committunt, qui cum bonis suis sustentari potuissent, accipiunt quod pauperum est, & per abusum talium iudicium sibi manducant & bibunt. c. quoniam. 16. quest. 1. Ad finem hìc notabis in genere, quod, quamvis in Ecclesia collegiata ædificatori, aut fundatori jus præsentandi non competat, reliqua tamen ex hoc jure provenientia attribuantur, ut sunt alimentorum præstatio, honor processionis & sepulturae &c.

26. Ex jam dictis facilè est concludere, quæ sint juris patronatus ADIUNCTA. I. Videlicet quod sit Jus SPIRITUALIBUS ADNEXUM. c. de jure 16. h. t. id est, non simpliciter Ecclesiasticum aut sacrum, nec simpliciter seculare, sed quodammodo sacrū, quodammodo seculare, quæ vocabula logici vocant ἀνάλογα. Quia enim

Adjuncta.

C

enim

77A.

27 23

enim laicis etiam competit, qui regulariter à dominio & possessione sacrorum arcentur, dicendum est, illud sapere naturam rerum temporalium. *Tholos. in Synt. ag. l. 17. cap. 4. num. 2. Guil. Redoa. de Simon. ment. p. 1. cap. 28. num. 1.* qui hanc adducit rationem, cur dicatur spiritualibus adnexum, quia sit præparamentum ad ius spirituale, id est, ad institutionem obtinendam. Et quod Ecclesiasticum sit, adparet ex consequentibus, videlicet quod non possit vendi per se, nec recipiat æstimationem precii. *d. c. de iure 16.* Ex quo secundum resultat adiunctum, videlicet quod sit **INÆSTIMABILE**, nec aliquo pretio valeat definiri. Tertium, quod sit **INDIVISIBILE**, hinc hæredes succedunt non in capita, sed stirpes, & quamvis vel mille hæredes sint unius defuncti patroni, tamen intuitu defuncti pro una reputantur persona ratione voti in præsentatione. *c. un. hoc tit. in 6.*

Modi amittendi pro una vice.

27. Hactenus de modis acquirendi, itemque effectis & adiunctis; sequuntur nunc **MODI AMITTENDI**. Amittitur verò jus patronatus, aut in perpetuum, aut pro una vice. Pro una vice quis amittit. **I.** Quando scienter indignum præsentet patronus Ecclesiasticus, non verò laicus propter beneficium variationis. Et de patrono quidem Ecclesiastico dubium non est, quin pro ratione occurrentis præsentationis beneficio suo privetur, & ad Episcopum pro illa vice pleno jure transferatur. *c. cum Vintonensis 25. c. cum in cunctis 7. in fin. de elect. Tholos. in synt. l. 17. cap. 4. num. 13.* Sed an etiam laicus patronus poenæ huic subiaceat, quætionis est valdè controversæ? Paulus de Citad. in tract. suo de iur. Patron. part. 6. art. 7. num. 4. pro affirmativa concludit, dicens, quod patronus laicus, qui debeat Ecclesiam defendere, & omnem suam sollicitam operam intendere, ne operatio aliqua noxam attingat Ecclesiæ, scienter indignum eligens (rectius præsentans) dolosè faciat, qui dolus merito sit coërcendus. Quanquam verò hæc sententia nitatur argumentis non levibus, pro qua etiam favor Ecclesiarum militat, de jure tamen sustineri non potest, ideoque rejicitur à *Modest. Pistor. conf. 44. quæst. 2. vol. 1.* & talis adducitur, videlicet quod laicus scienter indignum præsentans non privetur ipso statim jure, sed tum demum, si tamdiu in præsentatione sua perseve-

275
perseveraverit, donec tempus ad presentandum concessum transe-
at. Et hanc opinionem defenderunt ante Pif. *Ioh. Andr. in c. cum*
vos 4. de off. iud. ordin. per c. perpetuo 7. de elect. in 6. Panorm. in c.
cum in cunctis 25. §. fin. col. 2. de Elect. Ubi dicit, quod quando pec-
na imponatur à Jure ipso facto, nunquam habeat illa locum, nisi
delictum fuerit consummatum, quantumcunq; inchoatum.

28. Secundò amittitur jus patronatus pro una vice,
Si patronus tempus ad presentandum concessum labi
passus fuerit, nec aliquem presentaverit: tunc enim devolvitur
plena potestas pro illa vice ex autoritate concilii Lateranen-
sis *in c. sicut 1. & c. licet 3. de supplend. neglig. prelat. ad Episcopum*, ut
non expectata ulterius presentatione patroni, idoneum beneficio
vacanti praticere possit. *c. si verò 12. h. t.* Et tempus hoc est conti-
nuo-utile, ut vocat Paul. *de Citad. part. 6. art. 3. num. 44.* quod inci-
pit currere non à tempore vacationis: sed à tempore scientiæ,
nec incipit currere impedito, putà per suspensionem, vel aliud im-
pedimentum, ut est text. notab. *in c. quia diversitatem 5. de concef.*
prebend. Modest. Pif. d. conf. 44. quest. 7. & hoc respectu utile est.
Continuum verò est, quia, postquam quis scivit, beneficium vacare,
etiam currit diebus feriatis, quia presentare actus est divinis re-
bus inserviens, qui etiam diebus feriatis celebrari potest & debet.
arg. c. conquestus. 4. in fin. d. fer.

29. Tertiò amittitur jus patronatus per diffensum inter
patronos, respectu personæ presentandæ, aut juris, quòd quis pa-
tronorum compatrono suo fortè negat jus presentandi competere.
Nisi enim intra tempus semestris controversia fuerit determinata,
licitum est Episcopo personam ordinare idoneam. *c. eam te. 22. h. t.*
non expectato litis eventu. *Ioh. Bapt. Afinius, in l. d. prax. §. 2. c. 12.*
num. 23. Sin verò tales surrexerint inter patronos simulates, pro-
pter quas nolint sub uno presbytero Ecclesiam procurari, aut pres-
byter ab Episcopo ordinatus, officio suo canonicè fungi non possit,
Episcopus, si aliter non potest, tollat inde reliquias, atque eiusdem
Ecclesie claudat ostia, ut sacra nulla celebrentur in ea, donec ad cõ-
cordiam redeant. *c. perlatum. 1. cum seq. 2. h. t.*

30. In perpetuum jus amittitur, vel per interitum Ecclesie *in perpe-*
patro- *innum.*

patronata, vel per alienationem, vel per delictum, vel per renunci-
ationem juris. PER INTERITUM, si forte Ecclesia incendio
consumpta fuerit, vel etiam terra motu, aut vitio suo corruerit. *ar-
gum. §. ult. Inst. de usufr. l. repeti. §. rei 2. ff. quib. mod. usufruct.
amitt. Dd. ad c. monasterium 2. de relig. domib.* Cum enim jus patro-
natus consistere non possit nisi in corpore, Ecclesia videlicet, ipsa
pereunte, necesse est etiam jura eius periri. LIMITATUR hæc
regula casibus duobus. 1. nisi patronus suis sumptibus Ecclesiam
reædificaverit, accedente consensu Episcopi, tunc enim ex nova re-
ædificatione jus patronatus redintegratur. Non tamen minuitur
ex hoc Ecclesie interitu totali, jus patronatus fundatoris, fundo,
aut dotatoris, dote salva existente, manent enim compatroni reæ-
dificantis. *Roch. de Curt. ad verb. construxit. num. 13.* Sed præferen-
dus est in reædificatione prior patronus extraneis, imò ab Episco-
po monendus, ut si velit, ipse reædificaret. *argum. c. potuit fin. de
loc. ar. & argum. l. necesse. §. ff. de in diem add.* Ubi venditor necesse
habet, meliore allata conditione, priorem emptorem certiorum fac-
cere, ut si quod alius adiecit, ipse quoque adiciat, & ita rem, aliàs
transituram, servet. 2. Limitatur, si unus sit patronus, qui Eccle-
siam ædificaverit & dotaverit simul, licet enim illa totaliter ditua-
tur, modò dos permaneat, nihil impedit, quo minus etiam secun-
dæ Ecclesie patronus existat: etiamsi in alio loco, ac priore, reædi-
ficetur. Dos namque Ecclesie deservit secundæ, sicut deserviebat
primæ; *Innoc. in rubr. h. r. per text. notab. in c. 7. de relig. dom.*

31. PER ALIENATIONEM amittitur modis supr. in ac-
quirendo adductis, ultra quos est etiam permutatio, cum alio iure
spirituali facta. *Host. in sum. h. t. §. qualiter transferatur, arg. c. ne-
mum 16. q. 7.* PER RENUNCIATIONE vel remissionem non solum
alicui compatronatum, sed & ipsi Ecclesie factam per sententiam,
vel adjudicationem iuris patronatus, aut per se, aut cum universita-
te factam *Paul. de Cit. ad. part. 9.*

32. PER DELICTUM amittitur variè: primum delictum
est, si patronus propria manu, aut per tertium procuravit vel
Episcopum, vel eius Ecclesie, cuius patronus est, ministrum occi-
di, in tantum, ut nec is, neque heredes eius usque ad gradum quartum
admittantur. *l. in quibus. pen. de pen. 2.* delictum est hæresis aut
aposta-

apostasia. Cùm enim hæretici & apostatæ ab omni Ecclesiæ se-
parati sint communione. *c. ad abolendam 9. in pr. c. excommunica-*
mus. 13. de hæret. & bona illorum ubique confiscantur. c. vergentis.
10. d. 1. ne utiquam concedendum est, hoc unicum ius ipsis retinari
integrum, ceteris omnibus deperditis, præsertim cùm sit spiri-
tuale, hæreticus autem contra spiritualia delinquat. Occasione
confiscationis, cuius hic mentio facta est, Dd. querunt, an ius pa-
tronatus ita simpliciter veniat in confiscatione? quod affirmat
Guil. de Bened. ad c. Raynatus, de testam. sup. verb. Et uxorem nomi-
ne Adelastram, decis. 5. n. 280. Contrarium tætur Decius ad c. quan-
to 3. de iud. num. 7. & M. Antonius Peregr. de iur. fisci. l. 5. tit. 1. num.
72. & 121. qui dicit, quod ius patronatus in extraneos transmissibi-
le, etiam ad fiscum transeat, non verò non transmissibile.

33. 3. Delictum est LÆSA MAIESTAS, cuius senten-
tiæ fundamentum ex præcedenti desumitur. quo ipso etiam utitur
PP. INNOCENT. III. *in d. c. vergentis. 10.* Quia enim secundū
legitimas sanctiones reis læsæ maiestatis capite punitis bona con-
fiscantur, filii eorum vitā solummodo ex misericordia conservata,
etiam quia universitas transfertur, ipsum ius patronatus transit ac-
cessoriè. *gl. in c. filiis 16. quest. 7. Paul. de Citad. part. 9. art. 20. n. 28.*
contra Roeb. de Curt. in verb. ipse vel is. quest. 20. contrarium alle-
rentem. Conatur Hieron. Gigas de crim. l. 5. maest. quest. 4. num. 4.
Contrarias duas has opiniones sic conciliare, quod prima procedat,
dōnec condemnatus vivat, ut scilicet eo vivente Episcopus præsen-
tet. posterior verò locum habeat defuncto condemnato, & tran-
seat tunc in hæredes per jur. ibid. cum ul. Malè tamen.

34. 4. Est omne delictum, cuius pœna est, excom-
municatio maior, maximè in clerico. *Dom. de Rota decis. antiq.*
160. Quia excommunicatio maior à cœtu fidelium, *c. si quem 19. de*
sent. excomm. & ab omni actu legitimo separat & arcet. *Engeltru-*
dam. 13. quest. 4. Satis manifestum est, excommunicationis pœna:
in nodatis, ius patronatus competere non posse. In omnibus ta-
men amittendi modis ex delicto observandum est, filios ex delicto
patris iure suo non privari, nisi tale sit cuius vel filius etiam partici-
peps sit, aut in quo metuantur hereditarii criminis exempla quale
est Crimen læsæ Maiestatis. *l. quisquis 5.* Item si quis clericum ver-

C 3 beraverit,

776

77 23

beraverit, aut erimè hæreseos, per jura sup. alleg. Hæc quo ad Jus Canonicum ex d. c. *vergentis*. Civile mitius hæc in parte cum filiis hæreticorum procedit, eos namque non statim & nullo respectu adhibito, spe paternæ hæreditatis privat, sed tum demum, nisi à paternâ pravitare sint alieni. l. *Manichæos*. 4. §. *sed nec filios* 6. C. de *hæres.*

35. Ultimò amittitur per ædificationem sine consensu Episcopi factam, quòd excluso jure patronatus cum dotibus suis Juribus applicatur Episcopalibus, nisi fortè alicui noceat, tunc enim destruenda Ecclesia. c. *nobis*. h. t. §. *diversum*. Inst. *Can. de Const. conf. Eccl. vel alt.*

Usus foren
4110

36. Hactenus de modis amittendi, restat ultimum disputationis membrum, Usus videlicet forensis, in quo potissimè est forum competens, & illud pro ratione temporum & locorum varians. Quod enim pertinet ad illa tempora, quibus omnia erant sub Pontificatu, causa juris patronatus non nisi Ecclesiastico judicio poterat definiri, propter connexitatem cum spiritualibus. c. *quanto* 3. de *judic.* Quæstione ergo vel inter compatronos, vel Ecclesiam, aut patronum, ob denegata fortè alimenta, orta, judex erat competens diæcesanus. c. *decernimus*. 2. de *judic. sanè*. si patroni diversarum sunt provincialium, lis debet tractari coràm illo Episcopo, in cuius provincia patronata sita est Ecclesia. c. *sanè*. 3. de *for. compet.*

37. Aliud tamen quærendum est forum competens, controversia inter patronum & Episcopum orta. Cùm enim in propria causa nemo possit esse persona simul litigans & judex. l. *genera* i *unic.* C. *ne quis in sua caus.* l. *quisquis*. 6. in *pr.* C. de *postul.* ad eundem est iudex superior, Archiepiscopus videlicet, qui inter utrumq; litigatorum simpliciter, de plano, & sine strepitu iudicii jus dicat. Cl. 2. de *Judic.* Veruntamen, licet hi sint regulariter iudices competentes: tamen quia Romana curia mater est & magistra omnium Ecclesiarum, etiam in prima instantia causa hæc rectè agitur. c. *liceat* *fin. de for. compet.* Tholos. de *benef. Ecclesic.* 40. p. r.

38. Hodiernis diebus, quib. Episcoporum iurisdictione quo ad protestantes est suspensa. *Const. Imper. de Anno 1555. de pac. religios.* §. *Quamvis* auch *obberihete*: alii inter eos iudices sunt constituendi, quod

quod casibus duobus includi potest. 1. Aut enim controversia est inter patronos mediata Imp. subiectos, & tunc iudex est ipse princeps, vel magistratus illius loci, quo Ecclesia sita est. *d. c. sane. 3.* quod etiam obtinet eo casu, quo controversia est inter mediata & immediata Imp. subiectos, si modò reus mediatus sit. 2. Aut lis est inter duos immediata Imp. adiunctos, Electores puta, Principes &c. vel unum mediata, alterum immediata, sic tamen ut posterior reus sit, tunc iure austregarum iudices primæ instantiæ competentes iudices erunt ordinationis. *Ord. Cam. part. 2. art. 2.* Item mit Rechtsfertigung. Pertinet autem ad illos non solum causa possessionis, sed & proprietatis, nisi inter duos immediatos tanta sit de possessione contentio, ut iustus armorum metus subsit. Fundatur enim hoc casu Jurisdictio Cameræ etiam in prima instantia, non obstante privilegio austregarum, propter tranquillitatem publicam, quæ eiusmodi factionibus & motibus detrimentum facile esset passura. *Ord. Cam. part. 2. tit. 21. Rubr. Das die Sachen der Streitigen possession.* Et processus hic momentaneæ possessionis, celerrimè est expediendus, quo finito etiam Cameræ iurisdictio expirat, atque ordinarium possessionis coram iudicibus austregarum agitari incipit. *Ord. Cam. d. t. 21. §. Wo auch.* In secunda instantia ad Cameram reditur, ubi & possessionis agitur & petitorium.

38. Superfunt remedia possessoria, quæ varia & diversa. Si enim aliquis patronum in iure suo impediatur, competit ei actio contra impediendum confessoria, ex *l. utifru. 5. ff. si usufr. Bl. in l. cum res. 12. col. 3. vers. item q. servitutes. C. de probat. Modest. Pistor. conf. 44. q. ult. in fin. vol. 2. Matthæus Gribaldus in com. opin. vocab. Jus patronatus. Datur etiam Interd. uti possidetis in possessione turbato, vel unde vi planè iam deiecto. *Frider. de Interd. c. 1. quib. casib. interd. uti possit cõpetat.* Hæc sunt quæ in præsentia de Jure patronatus proponere volumus, ubi lectorem benevolam admonitum volumus, nos magis ad præsentia respexisse tempora, quàm præterita. Actum namq; videretur agere, qui præter illa aliquid de Jur. patr. dicere voluisset, extantibus tam locupletibus hac de materia authoribus,*

Racho vid. Paulo de Citad. & Lambert. Exc.

FINIS.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

F I N I S

3

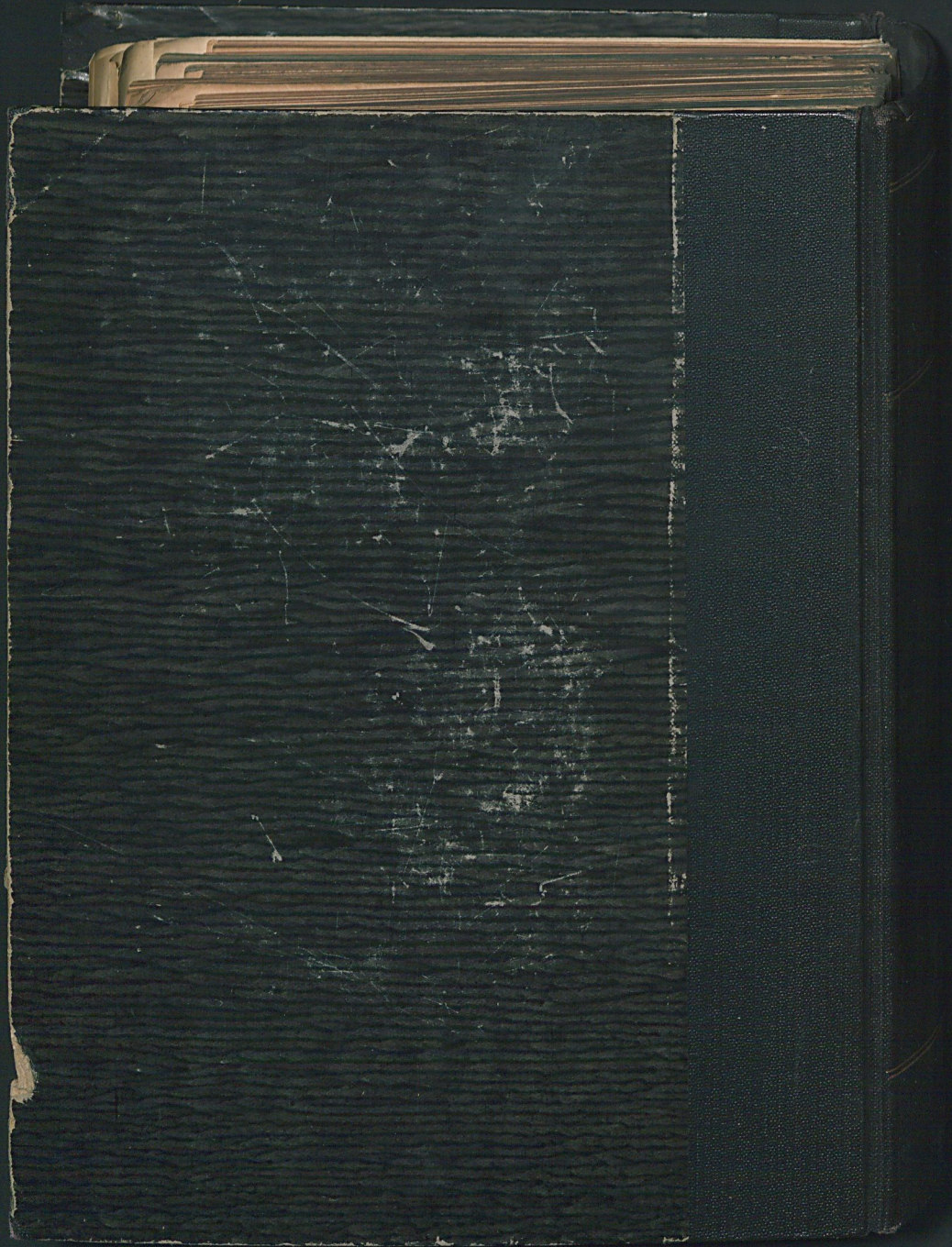

STRASSBURG, Diss., 1627-23

1077

DISPUTATIO INAUGURALIS

216.

De

1628, 11
XXXX

IVRE PATRO-
NATVS ECCLESIA-
STICO, TEMPORIBVS
MAXIME NOSTRIS AC-
commodata,

24

6.

7-23

QVAM

Divina favente gratia & clementia,

CRETO NOBILISSIMÆ ET AMPLIS-
simæ in florentissima Argentoratensi
facultatis Juridicæ,

SO SVMMIS IN VTROQUE IVRE PRIVILE-
giis & honoribus DOCTORALIBUS ritè
obtinendis

Discutiendam proponit

ETERICH HEVCHELIN NEOBVROGO-
PALATINUS.

ARGENTORATI,

Excudebat PAULUS LEDERTZ,
M. DC. XXVIII.